

LEHMÄN JUOKSUTUSMAHAN SIIRTYMÄ. JUOKSUTUSMAHALEIKKAUS. JUOKSUTUSMAHAN SEINÄMÄN PUHKEAMINEN TEHDYN AVAUSVIILLON SEURAUKSENA. EUTANASIA.

Diaarinumero 7039/0033/2014

Lausunnon antopäivä 16.1.2015

Kaupunki A on pyytänyt Eläinlääkintävahinkojen arviolautakunnalta lausuntoa palveluksessaan työskentelevän eläinlääkäri X:n toimenpiteistä Y:n omistaman lehmän hoidossa.

Tapahtumatiedot

Eläinlääkäri C oli käynyt hoitamassa aamulla Y:n omistamaa lehmää poikimahalvauksen takia. Myöhemmin samana päivänä tehdyn käynnin yhteydessä eläinlääkäri X totesi sillä oikeanpuoleisen juoksutusmahan siirtymän. Tehdyssä yleistutkimuksessa havaittiin, että lehmä oli lievästi alilämpöinen, sen pötsi oli hiljainen ja juoksutusmaha oli "kilissyt" oikealta puolelta. Koska lehmän yleiskunto oli ollut hyvä, lehmä oli saanut Levocalcium-lääkityksen 400 ml laskimonsisäisesti ja sille letkutettiin pötsiin 30 litraa pellavansiemenlimaa.

Seuraavana päivänä lehmän ruokahalu ei ollut palautunut, pötsi oli ollut edelleen hiljainen ja juoksutusmaha oli "kilissyt" oikealta puolelta samalla tavalla kuin edellisenä päivänä. Koska konservatiivinen hoito ei ollut parantanut lehmän tilaa, eläinlääkäri X oli päättänyt suorittaa juoksutusmahaleikkauksen. Noin 15 senttimetrin mittainen avausviilto oli tehty oikeanpuoleiseen nälkäkuoppaan pystysuoraan. Leikkausveitsen terä lävistäessään vatsakalvon oli puhkaissut kuitenkin samalla myös juoksutusmahan seinämän, joka oli ollut kaasun täyttämänä kiinni painautuneena vatsaontelon seinämää. Juoksutusmahan seinämää oli tullut kahden senttimetrin mittainen läpäisevä viilto ja juoksutusmahan sisältöä oli ryöpsähtänyt runsaasti vatsaonteloon. Leikkaus oli keskeytetty huonon ennusteen takia ja lehmälle oli suoritettu eutanasia.

Tapauksen arviointi

Eläinlääkäri X:n tekemä leikkauspäätös ja leikkaukseen ryhtyminen on lautakunnan mukaan ollut tarpeellista ja hyvän eläinlääkintätavan mukaista. Juoksutusmahan laajentuminen ja laajentumisen seurauksena tapahtuvassa siirtymässä juoksutusmaha yleensä mahtuu siirtymään vasemmalle pötsin ja vatsaontelon seinämän väliin, jos lehmän pötsi on pieni ja kutistunut. Jos pötsi on iso ja täynnä, se kaasuntäytteisenä nousee oikealle puolelle. Tällöin riski siitä, että se myös kiertyy akselinsa ympäri, on olemassa, mikä vaatii välittömiä toimenpiteitä.

Tilanne saattaa korjaantua kalsiumvajeen korjauksen ja konservatiivisen hoidon eli pellavansiemenlimaletkutuksen jälkeen. Ellei näin tapahdu, on syytä kirurgisesti tyhjentää kaasu juoksutusmahasta ja kiinnittää se oikealle paikalleen. Erityisesti näin on syytä toimia, kun kyseessä on oikeanpuoleinen siirtymä, jolloin riski kiertymiselle on olemassa. Lautakunnan mukaan eläinlääkäri X on arvioinut tilanteen oikein.

Koska kaasuntäyteen juoksutusmahan seinämä saattaa olla hyvin tiukasti vatsaontelon seinämää vasten, tulisi viilto tehdä erityistä varovaisuutta noudattaen, koska riski viiltää juoksutusmahan seinämää on suuri. Koska täyttyneen juoksutusmahan sisältö viillon jälkeen vuotaa nopeasti suoraan vatsaonteloon, on tilanteen korjaaminen vahingon jälkeen usein mahdotonta ja ennuste huononee ratkaisevasti.

Lautakunta toteaa, että juoksutusmahaleikkauksen avausviilto on mahdollista tehdä erityistä varovaisuutta noudattaen siten, että juoksutusmahan seinämä ei vaurioidu. Koska eläinlääkäri X on juoksutusmahaleikkauksen avausviiltoa tehdessään lävistäessään vatsakalvoa puhkaissut samalla myös juoksutusmahan seinämän, on juoksutusmahan seinämään tullut läpäisevä viilto ja juoksutusmahan sisältöä oli vuotanut runsaasti vatsaonteloon. Leikkaus oli keskeytetty huonon ennusteen takia ja lehmä lopetettu. X:n voidaan katsoa siten menetelleen varomattomasti avausviiltoa tehdessään ja voidaan katsoa, että toimenpide on ollut syy-yhteydessä aiheutuneeseen vahinkoon.

Eläinlääkäri X on tehnyt eläinlääkintävahinkojen arviolautakunnasta annetun lain 1 §:ssä tarkoitetun vahingonkorvausvelvollisuuden perustavan hoitovirheen.